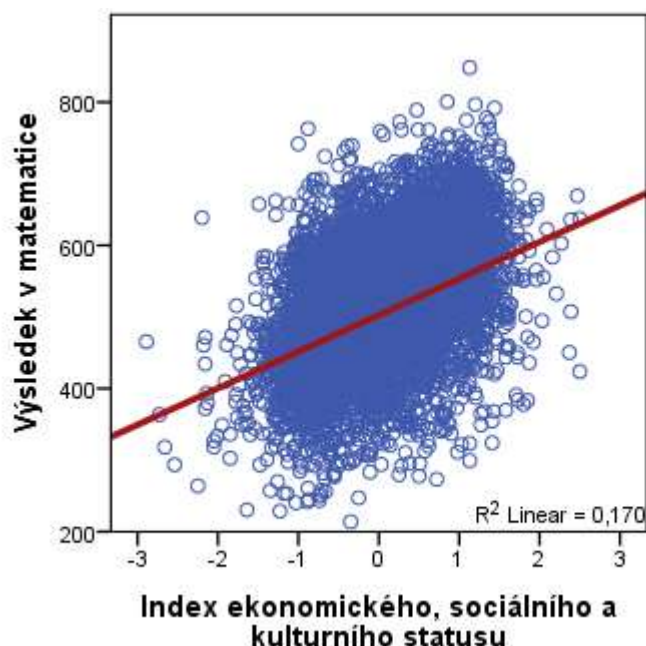

Graf č. 1 Vztah výsledků v matematice a indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu českých žáků

Zdroj: PISA 2012

Porovnání vzdělávacích příležitostí různě společensky situovaných žáků je patrné z tabulky č. 1, která znázorňuje zastoupení žáků s výbornými a slabými výsledky v matematice mezi žáky s vysokou a nízkou hodnotou ESCS. Žáci z rodin s nízkým socioekonomickým statusem (25 % žáků s nejnižší hodnotou ESCS) nedosahují ani základní úrovně² způsobilosti v matematice ve 38 % případů, zatímco mezi žáky z rodin s vysokým socioekonomickým statusem je jich jen 7 %. A naopak nejvyšších úrovní způsobilosti dosahují jen 3 % žáků s nízkou hodnotou ESCS oproti 28 % žáků s vysokou hodnotou ESCS. Žáci z lépe situovaných rodin mají tedy devětkrát větší šanci, že budou excelovat v matematice, a naopak pětikrát nižší šanci, že v matematice nedosáhnou ani základní úrovně způsobilosti, než žáci z rodin s nízkým socioekonomickým statusem.

Tabulka č. 1 Vztah úrovně matematické způsobilosti a socioekonomického zázemí žáků

Úroveň způsobilosti v matematice	Podíl žáků (%)		
	Index ESCS		Celkem
	Dolní kvartil	Horní kvartil	
Nižší než 2	38	7	20,5
5 a vyšší	3	28	12,5

Zdroj: PISA 2012

Pro Českou republiku je dále typické, že výsledky žáka silně korelují nejen s jeho vlastním indexem ESCS, ale také s průměrnou hodnotou ESCS školy. V ČR se mnohem více liší výsledky žáků mezi různými školami než uvnitř škol, což znamená, že podobně situovaní žáci se koncentrují v určitých školách a společenské vrstvy se v rámci vzdělávání příliš

² V rámci testování PISA je rozlišeno šest úrovní způsobilosti, které jsou charakterizovány obtížností a komplexností úloh, jež jsou žáci schopni řešit. Jako základní je přitom definovaná úroveň 2. Žáci, kteří jí nedosáhli, jsou považováni za silně znevýhodněné v možnostech dalšího studijního a pracovního uplatnění.